

DEMOCRACY IN MOTION

Education and Culture DG
'Europe for Citizens' Programme

OMNIBUS
FÜR DIREKTE DEMOKRATIE IN DEUTSCHLAND

Mehr Demokratie e.V.

12 Χώρες, 8.000 χιλιόμετρα, 1 στόχος

Ένα ταξίδι στη Νοτιοανατολική Ευρώπη

Το φθινόπωρο του 2009 το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ξεκινά την ιστορική περιοδεία του σε 12 χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Με αυτό το εγχείρημα ανταποκρινόμαστε στην πρόσκληση του Goethe-Institut Athen, των Ινστιτούτων Goethe και άλλων συνεργατών μας στη Λουμπλιάνα, το Ζάγκρεμπ, το Σαράγεβο, τα Σκόπια, τη Σόφια, τη Θεσσαλονίκη, την Κωνσταντινούπολη, το Βουκουρέστι, το Βελιγράδι, τη Βουδαπέστη, τη Μπρατισλάβα, το Λίντς, τη Βιέννη και το Μόναχο.

Σε αυτό το ταξίδι, που θα διαρκέσει δέκα εβδομάδες, θα κάνουμε στάσεις στις πόλεις αυτές, συναντώντας και γνωρίζοντας έτσι έναν πολιτισμικό χώρο, που γοητεύει με την ιστορία και την ποικιλομορφία του.

Τα Ινστιτούτα Goethe θ' αποτελέσουν το ανοικτό φόρουμ συζητήσεων, όπου η συμμετοχή των πολιτών θα γίνει πραγματικότητα. Σε διάφορες συναντήσεις και εκδηλώσεις θέλουμε να δείξουμε με παραστατικά με ποιο τρόπο συνδέεται η τέχνη με τη δημοκρατία.

Συζητώντας με τους ανθρώπους εκεί θέλουμε να βρούμε απαντήσεις στο ερώτημα ποιο είναι το κοινό μας όραμα για την Ευρώπη και ποιες είναι εκείνες οι δυνατότητες διαμόρφωσης που απαιτούνται προκειμένου να γίνει το όραμα αυτό πραγματικότητα.

Αποκορύφωμα του ταξιδιού θα αποτελέσουν οι στάσεις στην Ελλάδα και στον Βόσπορο. Εκεί σχεδιάζουμε δύο εκδηλώσεις με διακεκριμένους συμμετέχοντες από το διεθνή χώρο. Ωστόσο, και σε άλλες στάσεις της περιοδείας θα υπάρξει ένα πλούσιο πρόγραμμα. Στο Ζάγκρεμπ για παράδειγμα έχει προγραμματιστεί συνάντηση με το εκεί φοιτητικό κίνημα, στο Σαράγεβο θα επισκεφθούμε ένα σχολείο, στα Σκόπια τη διοργάνωση «Ημέρες Γερμανικού Πολιτισμού» ενώ στη Θεσσαλονίκη, την Αθήνα και την Κωνσταντινούπολη την εκάστοτε Μπιενάλε. Προετοιμάζονται και άλλες ενδιαφέρουσες εκδηλώσεις που θα διοργανωθούν με τη βοήθεια των τοπικών συνεργατών και του Goethe-Institut της εκάστοτε πόλης.

Το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ

Το «ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ για άμεση δημοκρατία» μεταφέρει εδώ και 22 χρόνια στην πράξη μια ιδέα του καλλιτέχνη Joseph Beuys.

Το «μεταφορικό» μας μέσο είναι ένα διώροφο λεωφορείο, ένα κινούμενο σχολείο για την ανεξαρτησία και τη σκέψη. Επιβάτες του είναι οι ιδέες για την αυτοπροσδιοριζόμενη διαμόρφωση της κοινωνίας από τα ίδια τα μέλη της, με πρωτοπόρα την ιδέα της άμεσης δημοκρατίας.

Το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ επισκέπτεται περίπου 100 γερμανικές πόλεις κάθε χρόνο, διαμορφώνοντας για κάποιες ημέρες πλατείες, πεζόδρομους, σχολεία, πανεπιστήμια και επιχειρήσεις σε δημόσια φόρουμ συζητήσεων.

Έτσι, η συζήτηση με θέμα «τέχνη και πολιτισμός» θίγει ζητήματα όπως το χρηματικό και οικονομικό κύκλωμα, το σχολικό και εκπαιδευτικό σύστημα, ζητήματα οικολογίας και όλο και περισσότερο το θέμα της Ευρώπης.

www.omnibus.org

Περισσότερη δημοκρατία

αυτή είναι η κινητήρια δύναμη για δημοψηφίσματα όπως και για ένα καλύτερο εκλογικό Δίκαιο. Κάθε ψήφος έχει την ίδια βαρύτητα και κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα συμμετοχής

www.mehr-demokratie.de

Η διευρυμένη έννοια της τέχνης και η δημοκρατία

Ο Joseph Beuys περιγράφει την ιδέα περί μιας μελλοντικής συνέργειας των ανθρώπων στη βάση της ελευθερίας και του αυτοπροσδιορισμού ως «κοινωνικό γλυπτό». Ο άνθρωπος είναι εκείνος που δίνει υπεύθυνα μορφή στο σύνολο. Ήδη το 1971 ο Beuys είχε ιδρύσει στο Ντίσελντορφ την «Οργάνωση για άμεση δημοκρατία μέσω δημοψηφίσματος». Στη Ντοκουμέντα 5, στο Κάσσελ, μιλούσε για εκατό ημέρες με τους επισκέπτες της έκθεσης για τη «διευρυμένη έννοια της τέχνης» και την αναγκαιότητα της άμεσης δημοκρατίας προκειμένου να πραγματοποιηθεί το κοινωνικό γλυπτό. Αυτές οι σκέψεις αποτελούν την αφετηρία του ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ, του οποίου το φετινό φθινοπωρινό ταξίδι θεωρούμε ως συμβολή σε μια «διευρυμένη έννοια της δημοκρατίας».

CLAUDINE NIERTH

Εκπρόσωπος του Δ. Σ. του σωματείου «Mehr Demokratie e.V.» και ιδρυτικό στέλεχος της «OMNIBUS G.m.b.H»

BRIGITTE KRENKERS

Ιδρυτικό στέλεχος του πρώτου ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ 1987. Εταίρος της «OMNIBUS G.m.b.H», υπεύθυνη περιοδείας

MAXIE ZURMÜHLEN

Συνεργάτρια της «OMNIBUS G.m.b.H», υπεύθυνη περιοδείας

ROMAN HUBER

Πρόεδρος Διευθύνων Σύμβουλος του «Mehr Demokratie e.V.»

JOHANNES STÜTTGEN

Καλλιτέχνης, μαθητής του Joseph Beuys, εμπνευστής και εταίρος της «OMNIBUS G.m.b.H»

SUSANNE SOCHER

Σύμβουλος πολιτών του «Mehr Demokratie e.V.»

GERALD HÄFNER

Εκπρόσωπος του Δ.Σ. και ιδρυτικό στέλεχος του «Mehr Demokratie e.V.», μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

WERNER KÜPPERS

Εδώ και 8 χρόνια οδηγός του λευκού ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ

KOSTA TOUBEKIS

Κινηματογραφικός παραγωγός, συνεργάτης της «OMNIBUS G.m.b.H» και του «Mehr Demokratie e.V.»

KATRIN TOBER

Πολιτική επιστήμων, συνεργάτης της «OMNIBUS G.m.b.H» και του «Mehr Demokratie e.V.»

MICHAEL VON DER LOHE

Διευθύνων Σύμβουλος της «OMNIBUS G.m.b.H»

RHEA THÖNGES-STRINGARIS

Ιστορικός τέχνης, συνεργάτρια του Joseph Beuys, συμμετέχει στις δραστηριότητες της «OMNIBUS G.m.b.H» και του σωματείου «Mehr Demokratie e.V.»

RALF-UWE BECK

Κληρικός, Προϊστάμενος του Γραφείου Τύπου της Ευαγγελικής Εκκλησίας της Θουριγγίας και της Σαξονίας-Άνχαλτ, πρωτοστάτης για την πραγματοποίηση 2 δημοψηφισμάτων

KARL-HEINZ TRITSCHLER

Καλλιτέχνης, συνεργάτης της «OMNIBUS G.m.b.H»

WOLFGER PÖHLMANN

Διευθυντής Πολιτιστικών Προγραμμάτων του Goethe-Institut Athen και των Ινστιτούτων Goethe της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

Γιατί ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ;

Η «Δημοκρατία εν κινήσει» είναι το βασικό θέμα της πρωτοποριακής καλλιτεχνικής δράσης που «έχει τεθεί σε κίνηση» με πρωτοβουλία του Goethe-Institut Athen και θα διαρκέσει περίπου δύο μήνες.

Αφετηρία κι αφορμή για τον προγραμματισμό αυτής της δράσης - στην πραγματοποίηση της οποίας συμμετέχουν δώδεκα Ινστιτούτα Goethe της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, το καθένα με το δικό του τρόπο - ήταν δυο σημαντικές για τη Γερμανία επέτειοι: 60 χρόνια έχουν περάσει από το 1949, το έτος ίδρυσης των δύο γερμανικών κρατών, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας (ΟΔΓ) και της Λαϊκής Δημοκρατίας της Γερμανίας (ΛΔΓ). Φέτος συμπληρώνονται επίσης και τα 60 χρόνια από τη θέσπιση του γερμανικού Συντάγματος και στις 9 Νοεμβρίου 2009 τα 20 χρόνια από την πτώση του Τείχους του Βερολίνου. Μ' αυτό το ιστορικό γεγονός μιας ειρηνικής λαϊκής εξέγερσης σηματοδοτήθηκε το τέλος του Ψυχρού Πολέμου. Το γεγονός αυτό δεν κατέστησε δυνατή μόνον την επανένωση της Γερμανίας, αλλάζοντας έτσι το χάρτη της Ευρώπης, αλλά είχε και σημαντικές επιπτώσεις παγκοσμίως.

Η σημερινή πολιτική κατάσταση σ' όλη την υφήλιο, η συζήτηση που διεξάγεται στην Ευρώπη για τη Συνθήκη της Λισσαβόνας, η παγκόσμια οικονομική κρίση, οι τόσες πολεμικές συρράξεις, οι τόσες εστίες αναταραχών, τα σκάνδαλα διαφθοράς όπως και η γενική δυσθυμία που επικρατεί στην πολιτική σκηνή αποτελούν ενδεικτικά στοιχεία της αμείωτης σημασίας του θέματος «δημοκρατία».

Σ' αυτό το πλαίσιο φαίνεται μάλλον παράδοξο το γεγονός ότι η δημοκρατία ως βασική, καθοριστική ιδέα του πολιτισμού μας αφήνεται σε γενικές γραμμές στη διάθεση των πολιτικών κομμάτων και παραγόντων και μόνο λίγες, ανεξάρτητες πρωτοβουλίες πολιτών και ομάδες κοινών συμφερόντων ενδιαφέρονται για την ενδυνάμωση της δημοκρατίας και στρατεύονται υπέρ αυτής.

Η Δημοκρατία ως έργο τέχνης

Λίγοι άνθρωποι κατά το δεύτερο ήμισυ του 20ου αιώνα άλλαξαν τόσο ριζικά τον κόσμο της τέχνης με το έργο τους όσο ο Joseph Beuys. Θεωρώντας τον άνθρωπο ως το μέτρο των πάντων, θεωρώντας ότι η δημιουργικότητα αποτελεί βασικό και ουσιαστικό χαρακτηριστικό του ανθρώπου, ο Beuys είχε ως γνώμονά του μια διευρυμένη έννοια της τέχνης που ξεπερνούσε κατά πολύ τη διάσταση της αισθητικής και έβρισκε εφαρμογή σε ζητήματα πολιτισμού, φύσης και περιβάλλοντος, αλλά και κοινωνικών δομών. Με την ίδρυση της «Οργάνωσης για άμεση δημοκρατία μέσω δημοψηφίσματος» ο Beuys βρήκε ένα ισοδύναμο για τον

ουτοπικό σχεδιασμό μιας κοινωνίας ως «κοινωνικό γλυπτό». Ήδη στην πρώτη δράση του σχετικά με τη δημοκρατία της βάσης, ο Beuys χρησιμοποίησε ένα παλιό λεωφορείο ως παραστατικό σύμβολο για τη δημοκρατία και την ελεύθερη συμμετοχή όλων στη διαμόρφωση της κοινωνικής συλλογικότητας. Το 1987, λίγο μετά το θάνατό του, κάποιοι που πίστευαν στο «κινούμενο σχολείο της ανεξαρτησίας» συνενώθηκαν, κάνοντας αποστολή τους τη συνέχιση του έργου του Beuys κι ονόμασαν την προσπάθειά τους «ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ για άμεση δημοκρατία».

Συν-ιδρυτές και εταίροι είναι μεταξύ άλλων η Brigitte Krenkers και ο Johannes Stüttgen, μαθητής και ένας από τους σημαντικότερους συνοδοιπόρους του Joseph Beuys.

Το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ξεκίνησε τις περιοδείες του σε πόλεις της Γερμανίας από την έκθεση Ντοκουμέντα 8 και, σύμφωνα με το πρότυπο του Beuys, οι διοργανωτές αναζητούσαν παντού συνομιλητές που θα συμμετείχαν ενεργά στη δημιουργία του «κοινωνικού γλυπτού».

Περισσότερα από 20 χρόνια τώρα πια το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ αποτελεί πλατφόρμα για συναντήσεις και συζητήσεις ενώ έχει υπάρξει σε πολλές περιπτώσεις εκείνη η κινητήρια δύναμη που οδήγησε σε δημοψήφισμα και την επιβολή της λαϊκής βούλησης, αλλά και κίνητρο για τη διεύρυνση των δικαιωμάτων των πολιτών και τη συμμετοχή τους σε πολιτικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Προσπαθώντας να συνδέσει την πολιτική με την τέχνη το «ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ για άμεση δημοκρατία» θα κάνει

στάσεις σε όλα τα Ινστιτούτα Goethe της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και θ' αποτελέσει αφορμή και συνάμα πλατφόρμα για συζητήσεις και ποικίλες πολιτιστικές δράσεις.

Με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μια κινηματογραφική ομάδα θα καταγράψει όλη την περιοδεία του ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ, την οποία οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να παρακολουθούν εικονικά στο διαδίκτυο. Το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ θα ενταχθεί στο πρόγραμμα της διοργάνωσης Μπιενάλε στις διάφορες πόλεις που θα σταθμεύσει. Επίσης, κοινοβούλια, μουσεία, πρεσβείες, σχολεία, ακαδημίες και άλλοι δημόσιοι χώροι θα γίνουν τόποι αναστοχασμού σχετικά με το ζήτημα της δημοκρατίας.

Ένας από τους κυριότερους προορισμούς αυτού του ταξιδιού, και μάλιστα με ιδιαίτερη συμβολική σημασία, θα είναι και η Αθήνα, η γενέτειρα της δημοκρατίας.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε πολύ όλους τους συνεργάτες και υποστηρικτές αυτής της δράσης και ιδιαίτερα θερμά τους εκπροσώπους και τα μέλη της κοινωφελούς εταιρείας OMNIBUS GmbH και της πρωτοβουλίας πολιτών Mehr Demokratie e.V. (Περισσότερη Δημοκρατία) που ανταποκρίθηκαν στο κάλεσμά μας και συμμετείχαν με μεγάλο ενθουσιασμό στο πρόγραμμά μας.

Wolfger Pöhlmann
Διευθυντής του Τμήματος
Πολιτιστικών Προγραμμάτων
του Goethe-Institut Athen

Η ανανέωση της ιδέας της δημοκρατίας μέσα από το πνεύμα της τέχνης

Η Ελλάδα, και προπάντων η Αθήνα, ως ο τόπος γέννησης της δημοκρατίας μέσα από το πνεύμα της τέχνης – η αντίστοιχη εικόνα: Το θέατρο του Διονύσου στους πρόποδες της Ακρόπολης – και ο τόπος γέννησης της φιλοσοφίας, δηλαδή της ελεύθερης σκέψης, είναι και ο τόπος γέννησης της Ευρώπης. Σήμερα, μετά από 2.500 χρόνια, επανέρχεται στην ημερήσια διάταξη το θέμα «Ευρώπη», το ερώτημα για τη μελλοντική της μορφή – που ουσιαστικά είναι και το ερώτημα για την ταυτότητά της. Ανανέωση της ιδέας της δημοκρατίας μέσα από το πνεύμα της τέχνης. Αυτό θέλουμε να επισφραγίσουμε εορταστικά στην Πνύκα, στον ιστορικό τόπο των ψηφοφοριών της αρχαίας Αθήνας.

Johannes Stüttgen

Το έργο του ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ θεμελιώνεται στην τέχνη με την ευρύτερη σημασία του όρου – είναι δηλαδή προσανατολισμένο προς την ουσία της ελευθερίας -, στην τέχνη, η οποία προσφέρει στους ανθρώπους τη δυνατότητα να αποδεσμεύονται από τις δομές του ετεροκαθορισμού.

Το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ, πάντοτε μαζί με την πρωτοβουλία πολιτών ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, αντιλαμβάνεται τον εαυτό του ως εκείνο το εργαλείο που θα θεμελιώσει εκ νέου την ιδέα της δημοκρατίας σε κάθε άνθρωπο. Την ιδέα της δημοκρατίας στο πλαίσιο της οποίας ο κάθε άνθρωπος εμφανίζεται ως υπεύθυνος και ικανός συνδιαμορφωτής της μορφής της κοινωνίας στη βάση της ισότητας στο πεδίο των δικαιωμάτων. Σε αυτό αναφέρεται και η δήλωση του Joseph Beuys, ότι «κάθε άνθρωπος κι ένας καλλιτέχνης».

Αυτή η επαναθεμελίωση της δημοκρατίας μπορεί να επιτευχθεί μόνον άμεσα – για τον λόγο αυτό: άμεση δημοκρατία. «Άμεση» σημαίνει ότι η δημοκρατία μπορεί να αναπτυχθεί μόνο στο ίδιο το ανθρώπινο Εγώ του ατόμου και ότι η διαχείρισή της θα πρέπει να συντελείται άμεσα, μόνο από το ίδιο το άτομο - με τη μορφή άμεσων ψηφοφοριών για όλα τα ζωτικής σημασίας ζητήματα, που αφορούν όλον τον κόσμο. Η αρχή της «εκλογής» θα πρέπει να συμπληρωθεί σε όλα τα επίπεδα με την αρχή των «ψηφοφοριών». Η κατάλληλη

για την συμπλήρωση αυτή μορφή είναι οι τρεις βαθμίδες: η λαϊκή πρωτοβουλία, το λαϊκό αίτημα και το δημοψήφισμα.

Χωρίς αυτήν τη συμπλήρωση, η απλή και μόνο κοινοβουλευτική, δηλαδή η έμμεση δημοκρατία παρακαμάζει όλο και πιο πολύ και μετατρέπεται σε κομματική κυριαρχία την οποία βιώνουν τα άτομα ως ξενοκρατία, ως μη δημοκρατία. Το ξέρουμε μάλιστα από καιρό ότι αυτή η μη δημοκρατία έχει καταλήξει να αποτελεί εύπλαστη μάζα για τους ελιγμούς των καπιταλιστικών συμφερόντων και των εξουσιαστικών μονοπωλίων τους. Η αντίληψη ότι οι άνθρωποι δεν είναι ικανοί να αυτοπροσδιορίζονται και να αυτοδιοικούνται αποτελεί το βασικό σφάλμα από το οποίο προκύπτουν, σε σύνδεση με τον μη ελεγχόμενο δημοκρατικά καπιταλισμό, οι καταστροφικές συνέπειες. Αυτές τις έχουμε στο μεταξύ γνωρίσει με τη μορφή της περιβαλλοντικής κρίσης, της κοινωνικής κρίσης, της οικονομικής κρίσης κ.λ.π. Πρόκειται για οικουμενικές καταστροφές στα αίτια των οποίων συγκαταλέγονται περιορισμένης εμβέλειας έννοιες – μια περιορισμένη εικόνα του ανθρώπου. Έκφρασή τους είναι οι κυρίαρχες δομές εξουσίας. Ο προορισμός του ανθρώπου είναι να καταστεί ελεύθερο ον. Όχι όμως με μια ακόμα πιο περιορισμένη μορφή, αλλά ως δημιουργός μιας υψηλότερης μορφής. Αν δεν το κατανοήσει αυτό, ο άνθρωπος θα επιφέρει όχι μόνο τη δική του καταστροφή, αλλά και την

καταστροφή του πλανήτη και όλων των έμβιων όντων που ζουν πάνω του.

Το ζήτημα της δημοκρατίας, άμεσα εξεταζόμενο, είναι το ζήτημα της ταυτότητας. Ένα παράδειγμα: το πολύ επίκαιρο ερώτημα σχετικά με την ταυτότητα της Ευρώπης που θα υπερβαίνει τα εθνικά σύνορα.

Το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ξεκινά από τη Γερμανία και κατευθύνεται προς τις νοτιοανατολικές χώρες της Ευρώπης. Την πρωτοβουλία την είχε το Goethe-Institut Athen. Η εικόνα ταιριάζει. Από όπου και αν περάσει το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ δεν θα διαθέτει μόνο φωνή, αλλά και αφτιά. Πώς είναι δυνατόν να μεσολαβήσει κανείς ανάμεσα στις διάφορες γλώσσες; Το να ακούει κανείς προσεκτικά τη φωνή του άλλου, είναι σαν να ξεκινά από την αρχή σε ένα ξένο περιβάλλον, είναι – άμεσα – η απαρχή της ιδέας «δημοκρατία». Ταυτόχρονα είναι σαν να ξαναθυμάται τι γινόταν στις απαρχές της ιδέας αυτής πριν από 2.500 χρόνια στην Ελλάδα.

Αυτά ταίχνη επιθυμεί να ακολουθήσει το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ μαζί με την πρωτοβουλία πολιτών ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.

Johannes Stüttgen, Πάσχα 2009

Η καλλιτεχνική σύλληψη και η κάθαρση (επανάσταση) των εννοιών

1.

Η αρχή της ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ που είναι η υπέρτατη ιδέα της ανθρωπότητας
ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑ ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ

αντιπροσωπεύεται στο παραπάνω τρίπτυχο από το μεσαίο του σκέλος, από την ΙΣΟΤΗΤΑ. Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ είναι παράγωγο της ΙΣΟΤΗΤΑΣ όλων των ανθρώπων ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ. Η ιδέα της ΙΣΟΤΗΤΑΣ, το μεσαίο σκέλος, δεν λέει ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίδιοι, αλλά ότι όλοι έχουν ΙΣΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ.

Η ΙΣΟΤΗΤΑ αναφέρεται λοιπόν στο ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ της κοινωνίας. Το νομικό πλαίσιο της κοινωνίας, το οποίο στηρίζεται στην ΙΣΟΤΗΤΑ είναι η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.

2.

Από πού προέρχεται το ΔΙΚΑΙΟ; Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ λέει: «Η κάθε είδους ισχύς πηγάζει από το λαό». Στη ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ υπέρτατος άρχοντας του Δικαίου είναι ο λαός. Ο λαός είμαστε όμως όλοι εμείς, ο καθένας από μας. Ο καθένας με τη δική του ψήφο και η κάθε ψήφος με την ίδια βαρύτητα. Η ΙΔΙΑ ΒΑΡΥΤΗΤΑ της κάθε ψήφου διασφαλίζεται όμως μόνο εάν η κάθε ψήφος είναι ελεύθερη, δηλαδή εάν δεν την κηδεμονεύει και δεν την υπαγορεύει κάποιος τρίτος. Εδώ κάνει λοιπόν την εμφάνισή του το πρώτο σκέλος, η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ έχει τη βάση της στον ίδιο τον άνθρωπο, στην ατομικότητά του ως ένα ΕΓΩ. Αναφέρεται στην ιδιαιτερότητά του, τη μοναδικότητα, την παραγωγικότητα, τη δημιουργικότητά του, στη σκέψη, την αίσθηση και τη βούλησή του, στο πνεύμα του.

«Κάθε άνθρωπος και καλλιτέχνης» λέει ο Joseph Beuys. Με αυτό εννοεί την ουσία της ελευθερίας ως δυναμικό που ενυπάρχει σε κάθε άνθρωπο. Τα πάντα έχουν τη βάση τους στον άνθρωπο.

Συνεπώς, η παραγωγή και διαμόρφωση του ΔΙΚΑΙΟΥ – και σε υψηλότερο επίπεδο η παραγωγή και διαμόρφωση της ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (στην οποία το Δίκαιο στηρίζεται στην αρχή της ΙΣΟΤΗΤΑΣ όλων ενώπιον του νόμου) είναι μια ΑΤΟΜΙΚΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΟΥΣΑ ΠΡΑΞΗ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ. Τα δικαιώματα δεν δημιουργούνται από τα πάνω παρά μόνο από τα κάτω, δηλαδή από την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ και τον ΑΥΤΟΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ κάθε επιμέρους ανθρώπινου ΕΓΩ.

Η ΙΣΟΤΗΤΑ δεν αναιρεί συνεπώς την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του ατόμου, αλλά ανυψώνει την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ σε μια ΥΨΗΛΟΤΕΡΗ ΜΟΡΦΗ – στη ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.

3.

Η ύψιστη μορφή της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ κάνει ωστόσο την εμφάνισή της στο τρίτο σκέλος, στην ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ.

Η ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ (ΑΓΑΠΗ) αναφέρεται στη ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ όλων ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΚΑΤΑΜΕΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ στο πλαίσιο της παραγωγής, της κυκλοφορίας, της κάλυψης των αναγκών και της στοργικής, δηλαδή προσεκτικής συμπεριφοράς απέναντι στη φύση και στους πόρους της. Η ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ (ΑΓΑΠΗ) είναι η αρχή της ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, η οποία θα πρέπει να πραγματωθεί από τον άνθρωπο. Η αρχή αυτή παραπέμπει στην μελλοντική μορφή μιας ελεύθερης, οικολογικής, παγκόσμιας οικονομίας (την οποία και παράγει).

- Joseph Beuys: το «ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΓΛΥΠΤΟ»

Για την πραγμάτωση αυτής της ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΜΟΡΦΗΣ, η οποία υπερνικά τη σημερινή ΟΧΙ ΑΚΟΜΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗ, ΟΧΙ ΑΚΟΜΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ, ΟΧΙ ΑΚΟΜΑ ΑΔΕΛΦΙΚΗ (αλλά εγωιστική) μορφή, το κρίσιμο σημείο ΣΤΑ ΤΈΛΗ ΤΟΥ 20^{ΟΥ} ΑΙΩΝΑ είναι η διαμόρφωση του μεσαίου σκέλους, δηλαδή η διαμόρφωση της ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ. Και τούτο διότι νέοι νόμοι για την οικονομία, το κεφάλαιο και το χρήμα – οι οποίοι προκύπτουν από την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ του ανθρώπινου ΕΓΩ και τη διαμορφωτική του ικανότητα – μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο μέσω ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΩΝ, συνεπώς ΙΣΟΤΙΜΩΝ ΔΙΚΑΪΚΩΝ ΣΥΜΦΩΝΙΩΝ.

Συνεπώς, η πραγμάτωση της ΙΣΟΤΗΤΑΣ (δημοκρατίας) μέσα από την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ (δημιουργός δύναμη του ανθρώπινου Εγώ) αποτελεί προϋπόθεση για την πραγμάτωση της ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗΣ (συνολικό έργο τέχνης «κοινωνικό γλυπτό») στο πλαίσιο της οποίας μπορεί πλέον να κάνει την εμφάνισή της η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

4.
Για τη συνειδητοποίηση και την ενδυνάμωση αυτού του πνευματικο-καλλιτεχνικού συνδυασμού

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΙΣΟΤΗΤΑ ΑΔΕΛΦΟΣΥΝΗ

προκειμένου να κατέβει επιτέλους από τον ουρανό στη γη (συνδυασμού που εμφανίστηκε για πρώτη φορά πριν από 200 χρόνια πάνω από το Παρίσι) το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΓΙΑ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ διασχίζει εδώ και 7 χρόνια τη Γερμανία ως όχημα της «διευρυμένης έννοιας της τέχνης». Ακριβώς 7 χρόνια μετά τον πρώτο του σταθμό (τον Σεπτέμβριο του 1987, στη Ντοκουμέντα 8, στο Κάσσελ) φιλοξενείται τον Σεπτέμβριο του 1994 στο Παρίσι (με αφορμή την έκθεση «Joseph Beuys» στο Κέντρο Πομπιντού).

Johannes Stüttgen, 1994

(Με την ευκαιρία της επίσκεψης του ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ στο Παρίσι το 1994, μετά από πρόσκληση του Μουσείου του Κέντρου Πομπιντού)

Η εκπλήρωση της Δημοκρατίας μέσω δημοψηφίσματος

Όλοι γνωρίζουμε ότι πολλές ευρωπαϊκές χώρες περνούν κρίση. Το δημόσιο χρέος, η διαφθορά, η ανεργία, η παιδική φτώχεια, η ελλιπής χρηματοδότηση των ταμείων υγείας και συντάξεων, τα άδικα και αναποτελεσματικά φορολογικά συστήματα, οι ποιοτικές ελλείψεις στα σχολεία και στα πανεπιστήμια είναι μόνο μερικά παραδείγματα. Στις μέρες μας, όποιος επιθυμεί να ισχυροποιήσει τη χώρα του, πρέπει να αλλάξει την πολιτική της και τους νόμους της, που από καιρό τώρα έχουν πάψει να ανταποκρίνονται στις σημερινές απαιτήσεις. Ο κίνδυνος που υφίσταται πάντα είναι το Δίκαιο και η πολιτική να παγώνουν το παρελθόν αντί να καθιστούν δυνατό το μέλλον. Αλλά, γιατί να είναι άραγε τόσο δύσκολο να αλλάζει κανείς κάτι;

Πίσω από τα προβλήματα που αναφέραμε κρύβεται το θεμελιώδες πρόβλημα της δημοκρατίας. Και τούτο διότι από την κατάσταση της δημοκρατίας μας εξαρτάται το αν και το πώς λαμβάνονται αποφάσεις. Η δημοκρατία ξεκινά από την προϋπόθεση ότι όλοι είναι ίσοι απέναντι στον νόμο καθώς επίσης και ότι όλοι πρέπει να συμμετέχουν, όταν πρόκειται να συμφωνηθούν θέματα Δικαίου. Τί μπορεί να γίνει λοιπόν; Η αντιπροσωπευτική δημοκρατία θα πρέπει να συμπληρωθεί με διαδικασίες άμεσης δημοκρατίας, με δημοψηφίσματα.

Στόχος μας πρέπει να είναι η συμμετοχή των πολιτών σε αποφάσεις που τους αφορούν και η επικέντρωση των συζητήσεων στα αντικειμενικά προβλήματα, όπου δεν θα παίζουν ρόλο τα πρόσωπα, τα κόμματα και η εξουσία, αλλά τα συγκεκριμένα ζητήματα, όπως π.χ. η διατύπωση προτάσεων για την καταστολή της διαφθοράς.

Το κρίσιμο σημείο για την ποιότητα της άμεσης δημοκρατίας είναι η διαμόρφωση των διαδικασιών της. Το ζήτημα σχετικά με τη ρύθμιση των λαϊκών πρωτοβουλιών, των λαϊκών αιτημάτων και της λαϊκής ετυμηγορίας έχει την ίδια αποφασιστική σημασία που έχει και η ουσιαστική συζήτηση για την καθιέρωσή τους. Στόχος των διαδικασιών άμεσης δημοκρατίας είναι να μεταφέρουν στους πολίτες εξουσία και να συμβάλουν στον καταμερισμό της. Τούτο σημαίνει ότι οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να πυροδοτούνται και να ελέγχονται από τα «κάτω» και όχι από τα «πάνω». Από τα «κάτω» σημαίνει ότι ένα μέρος των πολιτών που ψηφίζουν θα έχει το δικαίωμα να υποβάλει μια πρωτοβουλία, η οποία, αφού το αίτημά της γίνει αποδεκτό, θα οδηγήσει στη δεσμευτική ανάδειξη της λαϊκής ετυμηγορίας. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να είναι ανά πάσα στιγμή διαφανής και ελέγξιμη από τους πολίτες.

Εδώ πρέπει να τονισθεί η διαφορά ανάμεσα σε αυτήν τη διαδικασία και σε ένα δημοψήφισμα που επιβάλλεται από τα «πάνω». Στην τελευταία περίπτωση, το πότε και για ποια θέματα πρέπει να ερωτηθεί ο λαός, ορίζεται από την «εξουσία» που τις περισσότερες φορές είναι ο Πρόεδρος της χώρας ή ο Πρωθυπουργός της. Τα δημοψηφίσματα είναι συχνά εξουσιαστικά εργαλεία με τα οποία οι κυβερνώντες προσπαθούν να εδραιώσουν την κυριαρχία τους με τη βοήθεια του «λαού».

Δυστυχώς συχνά δεν γίνεται διάκριση μεταξύ των δημοψηφισμάτων της άμεσης και της αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας. Τούτο το αντιλαμβάνεται κανείς διαπιστώνοντας ότι και οι δύο διαδικασίες, παρά τις ουσιαστικές διαφορές τους, φέρουν την ίδια ονομασία: «δημοψήφισμα». Οι διαδικασίες άμεσης δημοκρατίας στο ζήτημα των δημοψηφισμάτων, δυσφημίζονται συχνά με το να συνδέονται με τα δημοψηφίσματα που διεξάγονται από κάθε είδους δικτατορικά και αυταρχικά καθεστώτα.

Κατά τη διαμόρφωση των διαδικασιών για τη συγκρότηση πρωτοβουλιών και τη διεξαγωγή δημοψηφισμάτων πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε μια σειρά ζητημάτων:

Η ποιότητα των διαδικασιών της άμεσης δημοκρατίας καθορίζει άμεσα την ποιότητα των αποτελεσμάτων τους. Καλές διαδικασίες ψηφοφοριών είναι χρήσιμες για τους πολίτες και όχι για τους πολιτικούς. Με αυτόν τον τρόπο οι πολίτες γίνονται διαμορφωτές του κοινωνικού συνόλου μέσα στο οποίο ζουν.

Αριθμός των υπογραφών

Πόσες υπογραφές χρειάζονται προκειμένου να επιβληθεί η διεξαγωγή δημοψηφίσματος;
Σύσταση: Ανάλογα με το επίπεδο (ομοσπονδιακού κρατιδίου, κοινοτικό ή δημοτικό), το όριο απόρριψης διεξαγωγής ενός δημοψηφίσματος δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 5% των πολιτών με δικαίωμα ψήφου.

Χρονικά όρια για τη συλλογή υπογραφών

Πόσος χρόνος θα πρέπει να διατίθεται για τη συλλογή υπογραφών;
Σύσταση: Η επικοινωνία (ενημέρωση, συζήτηση, γνώση) είναι η καρδιά της άμεσης δημοκρατίας. Χωρίς τον αναγκαίο χρόνο δεν υπάρχει επικοινωνία. Όταν πρωτοπαρουσιάζεται μια πρωτοβουλία που αφορά το σύνολο της χώρας, ο αναγκαίος χρόνος είναι τουλάχιστον 12 μήνες, προτείνονται ωστόσο 18 μήνες.

Τρόπος συλλογής υπογραφών

Μπορεί η συλλογή υπογραφών να γίνεται ελεύθερα ή χρειάζονται ειδικά κέντρα για το σκοπό αυτό;
Σύσταση: Μια στέρεα οικοδομημένη άμεση δημοκρατία δεν γνωρίζει περιορισμούς σχετικά με τη συλλογή υπογραφών εκτός από έναν και μόνον, εκείνον που εμποδίζει να δίνουν την υπογραφή τους άτομα που δεν δικαιούνται να υπογράψουν.

Εγκυρότητα του δημοψηφίσματος/ απαιτούμενες πλειοψηφίες

Χρειάζονται ειδικές πλειοψηφίες και ποσοστάσεις ή αρκεί η απλή πλειοψηφία των όσων δικαιούνται να ψηφίζουν;
Σύσταση: Προκειμένου να αναγνωρισθεί η εγκυρότητα ενός δημοψηφίσματος ορίζονται συχνά ιδιαίτερες υποχρεώσεις ως προς τη συμμετοχή. Τούτο οδηγεί συχνά στην ακύρωσή του. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να ισχύει το ίδιο κριτήριο όπως και στις κοινοβουλευτικές εκλογές: Η πλειοψηφία αποφασίζει.

Θέματα των ψηφοφοριών

Για ποια θέματα μπορούν ή δεν μπορούν να ληφθούν αποφάσεις μέσω της άμεσης δημοκρατίας;
Σύσταση: Οι πολίτες θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να αποφασίζουν για τα ίδια θέματα που αποφασίζουν και οι εκλεγμένοι από τους ίδιους εκπρόσωποί τους.

Glossary of direct democratic procedures

This glossary explains common expressions of direct democratic procedures in Germany that can be found on local and state levels. On the federal level there are no provisions for nationwide initiatives and referendums, except the reorganisation of states (Bundesländer). Direct democracy only refers to procedures where the electorate vote on factual issues, not on representatives. Thus, recalls and direct elections of representatives like mayors or heads of state (like in France or the USA) are not seen as direct democratic procedures.

Popular Legislation / Volksabstimmung (Volksgesetzgebung)

Popular legislation is included in the constitutions of all German states (Bundesländer). Laws and legal as well as constitutional amendments can be subject to it. The popular legislation process consists of three stages: the popular initiative, the popular demand, and the popular referendum.

Popular Initiative (Volksinitiative)

or Application for a Popular Demand (Zulassungsantrag)

The provisions for the first stage vary among the German states. A (relatively) small number of signatures need to be collected for a valid initiative or application. The difference between those procedures is how they will be handled after they had been filed. If a popular legislative process of a state requires a popular initiative, the state parliament has to deal with it in a plenary discussion. An application for a popular demand will only be checked for admissibility by the state government.

Popular Demand (Volksbegehren)

After admissibility of a popular initiative or of an application has been determined, and parliament has not adopt the initiative, a popular demand will be scheduled. Provisions for this stage of the popular legislation vary substantially. In Baden-Württemberg, for example, one sixth of the eligible voters (= 1.25 million people) have to sign the popular demand in town halls within two weeks. On the contrary, in Thuringia only one tenth of the eligible voters (= 200.000) have to sign the demand within four months. The collection of signatures is free, which means that one can sign the demand in public. Due to very strict provisions concerning popular demands, they have never taken place in some states (e.g. Baden-Württemberg) or have never been successful in others.

Popular Vote/Popular Referendum (Volksentscheid)

In case of a successful popular demand, parliament must deal with it in plenary discussion. If parliament rejects the content of the demand, a popular vote has to be held. The term "Volksabstimmung" (popular vote/referendum) is also used as a synonym for the whole popular legislative process.

Obligatory Referendums or Mandatory Referendum

In some states, like Hesse and Bavaria, constitutional amendments need to be approved by the people and a referendum has to be held. This kind of direct democratic procedure is common in the political system of Switzerland – not just in case of constitutional amendments, whereas in Germany it's rather rare.

Citizens' Initiatives and Citizens' Referendums

There are also direct democratic procedures on the local level. Provisions differ substantially between the states in terms of required number of signatures, excluded issues and approval quorums.

Σταθμοί στο ταξίδι προς την άμεση δημοκρατία

Το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ είναι μια πρωτοβουλία πολιτών που υποστηρίζει τη διενέργεια δημοψηφισμάτων σε όλα τα επίπεδα της δημόσιας ζωής. Βασικός εμπνευστής του έργου μας είναι ο καλλιτέχνης Joseph Beuys, ο οποίος ίδρυσε το 1971 την «Οργάνωση για την άμεση δημοκρατία μέσω δημοψηφίσματος» με έδρα το Ντίσελντορφ.

Στη Ντοκουμέντα 5, στο Κάσσελ, όπου και έστησε τρόπο τινά τα γραφεία της οργάνωσης, συζητούσε για εκατό ημέρες με τους επισκέπτες για τη «διευρυμένη έννοια της τέχνης» και την «άμεση δημοκρατία».

1987

Ενάμισι χρόνο μετά τον θάνατο του Joseph Beuys, ξεκινά από τη Ντοκουμέντα 8 (1987) το πρώτο ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΜΕΣΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ. Το ταξίδι του διαρκεί επτά χρόνια (737 στάσεις).

1988 - 1990

24 Φεβρουαρίου 1988 – Απόπειρα να περάσουμε στο Ανατολικό Βερολίνο (Δράση Δύση/Ανατολή). Μας σταματούν. Μόνο μετά τη επανένωση (1990) μπορούμε να μπούμε στην Ανατολική Γερμανία και εκεί υποστηρίζουμε το νέο φόρουμ „Runde Tische“ (Στρογγυλά τραπέζια).

1987 - 1992

Σε επτά ομοσπονδιακά κρατίδια υποστηρίζουμε την καθιέρωση δημοψηφισμάτων, όχι μόνο σε επίπεδο κρατικής διοίκησης, αλλά και κοινοτικής. Σήμερα τα δημοψηφίσματα έχουν πλέον ρυθμιστεί παντού μέσω της νομοθεσίας. Κάθε χρόνο διεξάγονται εκατοντάδες δημοψηφίσματα από τους πολίτες. Με αυτόν τον τρόπο αναπτύσσεται η άμεση δημοκρατία από τα κάτω.

1987 - 1992

Με αφορμή την «επανένωση» και την υπόσχεση που διατυπώνεται στον πρόλογο του γερμανικού Συντάγματος, γειμίζουμε στις 17 Ιουνίου 1992 μία στήλη μπροστά από το κτίριο του Bundestag στη Βόννη με 1.074.239 υπογραφές υπέρ της καθιέρωσης δημοψηφισμάτων σε ομοσπονδιακό επίπεδο.

1993 - 1995

Το 1993 συμβάλλουμε ως κινητήρια δύναμη στο λαϊκό αίτημα για «περισσότερη δημοκρατία στη Βαυαρία». Μέσα σε 14 ημέρες υπογράφουν 1.196.000 πολίτες! Το 1995 το λαϊκό αίτημα στέφεται με επιτυχία. Έτσι, ο ίδιος ο λαός εισήγαγε μια εφαρμόσιμη ρύθμιση για ετυμηγορίες πολιτών σε κοινότητες και δήμους.

1996 - 2000

Υποστηρίζουμε τη λαϊκή πρωτοβουλία «Σχολείο σε συνθήκες ελευθερίας» στο Σλέσβιχ-Χόλσταϊν και την προβολή του λαϊκού αιτήματος για ανεξάρτητους δικαστές στη Βαυαρία. Στο Μόναχο συμβάλλουμε στις διαδικασίες που οδηγούν στην ετυμηγορία των πολιτών για διαφάνεια και συμμετοχή των πολιτών στην οικονομική διαχείριση της δημοτικής αρχής.

2001

Τον Απρίλιο του 2001 το μπλε ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ τίθεται πάνω σε σταθερή βάση, στο παλατάκι του Freudenberg, στο πλαίσιο του προγράμματος «πεδίο εμπειριών των αισθήσεων και της σκέψης», προκειμένου να λειτουργήσει ως ένας από τους σταθμούς του προγράμματος. Μέσα στο ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ έχουν αποθηκευθεί 1.074.239 υπογραφές για δημοψηφίσματα σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Στο ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ έχουν εγκατασταθεί επίσης επτά κυψέλες, όπου οι μέλισσες παράγουν μέλι.

2000

Τον Οκτώβριο του 2000 ξεκινά το ταξίδι του το δεύτερο ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ. Συμβάλλει στην επιτυχία του λαϊκού αιτήματος «Περισσότερη δημοκρατία στην Θουριγγία». 363.123 πολίτες (18,3 % των εχόντων δικαίωμα ψήφου!) απαιτούν να μειωθεί το απαιτούμενο όριο συμμετοχής για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος σε επίπεδο κρατιδίου.

2001

3 Μαΐου 2001: το λευκό ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ στον ουρανό του Βερολίνου! Με αυτή τη δράση η «OMNIBUS G.m.b.H.» μαζί με το „Mehr Demokratie e.V.“ ξεκινούν τη συλλογή υπογραφών υπέρ των δημοψηφισμάτων σε ομοσπονδιακό επίπεδο (δημοψήφισμα υπέρ των δημοψηφισμάτων).

Από τότε

... το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ ξεκινά κάθε χρόνο στις αρχές Μαρτίου και περιοδεύει σε όλη τη Γερμανία μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου. Επισκεπτόμαστε πάνω από 100 πόλεις το χρόνο. Όπου εμφανίζεται το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ, ανοίγεται ένα φόρουμ για συζητήσεις σχετικά με την ιδέα που αντιπροσωπεύει.

2002

Το καλοκαίρι του 2002 η εμπειρία με τη 17χρονη Jana Li Frank μας δίνει την ιδέα να προσφέρουμε σε μαθητές τη δυνατότητα πρακτικής άσκησης στο ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ. Στο μεταξύ έχουν εκμεταλλευτεί αυτή την ευκαιρία περισσότεροι από 30 μαθητές και μαθήτριες και η συμβολή τους έχει εμπλουτίσει το έργο μας.

2003

Στις 13 Μαρτίου σε μία δημόσια εκδήλωση μαζί με το „Mehr Demokratie e.V.“ μπροστά από το κτίριο του Bundestag παραδίδουμε στους εκπροσώπους όλων των κομμάτων καθώς και στην Αντιπρόεδρο του Ομοσπονδιακού Κοινοβουλίου 100.000 υπογραφές (σύμφωνα με τον νόμο που προτείνουμε, ο αριθμός αυτός θα αντιστοιχούσε σε «λαϊκή πρωτοβουλία»)

2002 - 2004

Τον Ιούνιο του 2004 οι πολίτες του ομοσπονδιακού κρατιδίου του Αμβούργου αποκτούν μέσω δημοψηφίσματος τον πιο σύγχρονο εκλογικό νόμο από κάθε άλλο ομοσπονδιακό κρατίδιο! Για πρώτη φορά είναι οι ψηφοφόροι εκείνοι που ορίζουν πώς θα διεξάγονται οι εκλογές! Το ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ συμμετείχε ενεργά σε όλα τα στάδια αυτού του δημοψηφίσματος.

2006

Τον Οκτώβριο του 2006 το λαϊκό αίτημα στο κρατίδιο της Βρέμης για ένα καλύτερο εκλογικό Δίκαιο με πρότυπο εκείνο του Αμβούργου στέφεται με τόσο μεγάλη επιτυχία, ώστε να υιοθετηθεί αμέσως από τα κόμματα, χωρίς δημοψήφισμα, η πρόταση νόμου που διατύπωσε η λαϊκή πρωτοβουλία.

2009

Τον Απρίλιο του 2006 ξεκινάμε τη «Δράση Δημοψήφισμα», στο πλαίσιο της οποίας δίνεται σε κάθε ενδιαφερόμενο η δυνατότητα να δραστηριοποιηθεί υπέρ της νομοθετικής ρύθμισης δημοψηφισμάτων σε ομοσπονδιακό επίπεδο. Κυκλοφορούν ήδη περίπου 170.000 Κάρτες Δράσης. Αποκορύφωμα της δράσης θα είναι οι κοινοβουλευτικές εκλογές του 2009. (www.aktion-volksabstimmung.de).

... Κ.Ο.Κ.

Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ 04.09. – 14.11.2009

04.09.-06.09.	Wiesbaden
07.09.	Bonn
09.09.-10.09.	Ljubljana
10.09.-12.09.	Zagreb
13.09.-15.09.	Sarajewo
16.09.-20.09.	Sofia
21.09.-22.09.	Skopje
23.09.	Tetovo
24.09.-26.09.	Θεσσαλονίκη
27.09.-28.09.	Δελφοί
29.09.-10.10.	Αθήνα
10.10.-11.10.	Λεπτοκαριά
15.10.-18.10.	Θεσσαλονίκη
20.10.	Αλεξανδρούπολη
21.10.-25.10.	Istanbul
28.10.-29.10.	Bukarest
30.10.-31.10.	Klausenburg
02.11.-03.11.	Belgrad
05.11.-07.11.	Budapest
08.11.-09.11.	Bratislava
10.11.-12.11.	Wien
13.11.	Linz
14.11.	München

Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση (ανακοίνωση) δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

www.democracy-in-motion.eu